

Aleksandra Bajerska, Justyna Sochacka

Pan Polski

10 PYTAŃ DO AUTOREK

BROSZURA INFORMACYJNA

dla lektorów języka polskiego jako obcego

INFORMACJE O PODRĘCZNIKU *Pan Polski*

Jaki cel przyświecał Autorkom podczas pisania podręcznika?

Autorki chciały przygotować materiał, który pozwoli uczącym się opanować podstawy komunikacji w języku polskim, ale jednocześnie stopniowo przyswajać strukturę systemu językowego. W związku z tym początkowe lekcje zostały zaprojektowane tak, by rozwijały umiejętności rozumienia i mówienia, dopiero z czasem wprowadzały deklinację i inne zaawansowane zagadnienia gramatyczne. Warstwa gramatyczna nie dominuje tu nad warstwą leksykalną, co sprawia, że uczący się zaczynają mówić, nie mając bariery komunikacyjnej wynikającej z uczenia się tak trudnego języka fleksyjnego.

Dla kogo jest ten podręcznik?

Dla dorosłych i młodzieży, uczących się, studiujących i pracujących, którym nauka języka polskiego jest potrzebna do codziennej komunikacji, w szkole, na uniwersytecie, w pracy i w życiu prywatnym. Podręcznik będzie odpowiedni dla osób zróżnicowanych kulturowo i językowo, które dopiero rozpoczynają swoją przygodę z nauką języka polskiego. Materiał dobrze się sprawdzi również dla osób będących na wyższym poziomie zaawansowania językowego niż A, chcących powtórzyć i usystematyzować wiedzę językową.

Jak skonstruowany jest podręcznik i jak z nim pracować?

Podręcznik ma bardzo przemyślaną, logicznie uporządkowaną strukturę. Każda jednostka lekcyjna zbudowana jest według schematu składającego się z sześciu części, który ma ułatwić zarówno naukę indywidualną, jak i pracę na lekcji z nauczycielem. Każda lekcja rozpoczyna się od części MÓWIMY, która wprowadza leksykę potrzebną do lekcji i aktywizuje uczącego się do formułowania wypowiedzi. Następnie pojawia się część UCZYMY SIĘ NOWYCH SŁÓW, która zawiera ćwiczenia leksykalne. Sprawdza znajomość nowych konstrukcji, wprowadzonych w poprzedniej części oraz uzupełnia bazę leksykalną lekcji. Po tej części następuje sekcja CZYTAMY, czyli fragment lekcji poświęcony pracy z tekstem. Teksty są dość długie, automatyzują poznaną leksykę i często wprowadzają problem gramatyczny omawiany na lekcji. Uczący się ma szansę zaobserwować gramatykę w użyciu, w naturalnym kontekście i często musi na podstawie tekstu samemu odtworzyć reguły gramatyczne dotyczące danego zagadnienia. Następnie pojawia się część teoretyczna WYJAŚNIAMY GRAMATYKĘ, która zbiera wszystkie problemy gramatyczne zaprezentowane w lekcji, wyjaśnia szczegółowo reguły gramatyczne i konstrukcje, ilustrując je tabelami i licznymi przykładami. Po podsumowaniu zagadnień gramatycznych następuje część ĆWICZYMY GRAMATYKĘ, która składa się wyłącznie z ćwiczeń gramatycznych, leksykalnie powiązanych z tematem lekcji. Uczący się ma tu okazję przećwiczyć i utrwalić nowe zagadnienia gramatyczne. Każdą lekcję kończy część KOMUNIKUJEMY SIĘ, koncentrująca się na sprawności mówienia: zadawania pytań, budowania odpowiedzi, wyrażania własnego zdania itd. Ćwiczenia mają charakter aktywizujący i są tak sprofilowane, aby powtarzały zarówno materiał gramatyczny, jak i leksykalny lekcji, tym razem jednak w sytuacjach komunikacyjnych.

Czy są dostępne dodatkowe materiały poszerzające treści z podręcznika?

Omawiany materiał dydaktyczny nie ma zeszytu ćwiczeń ani innych dodatkowych pomocy dydaktycznych, gdyż rozbudowane części z ćwiczeniami gramatycznymi i leksykalnymi w wystarczającym stopniu pozwalają na utrwalenie wprowadzonego materiału.

Na jak długo przewidziana jest realizacja materiału?

Tempo realizacji materiału zależy od wielu czynników, związanych między innymi z motywacją uczących się, predyspozycjami językowymi, językiem pierwszym itd., jednak został on przewidziany na minimum 300 godzin lekcyjnych.

Czym ten podręcznik różni się od materiałów dydaktycznych dostępnych na rynku wydawniczym?

Po pierwsze, układem materiału gramatycznego. Początkowe lekcje koncentrują się na komunikacji, dlatego wprowadzają tylko niezbędne problemy gramatyczne (rodzaj rzeczownika i przymiotnika, fleksja werbalna, liczba mnoga). Dopiero kolejne lekcje prezentują deklinację i omawiają inne zagadnienia, w sposób bardziej rozbudowany i szczegółowy. Taki układ ma zapewnić początkowe „rozgadanie” uczącego się, a dopiero później, krok po kroku, systematyzować jego wiedzę gramatyczną. Po drugie, książkę wyróżnia schematyczna budowa lekcji, która porządkuje materiał, w logiczny sposób wprowadza poszczególne zagadnienia i dzięki linearnej konstrukcji ułatwia samodzielną pracę. Po trzecie, każda lekcja opiera się na tekście. Większość podręczników na poziomie podstawowym nie zawiera dłuższych tekstów, które są bardzo ważne w nauce każdego języka, szczególnie języka deklinacyjnego.

Czy materiał był już testowany?

Tak, materiał był testowany w wielu grupach, w tym wielonarodowościowych. Treści zawarte w podręczniku były na bieżąco modyfikowane, udoskonalane pod kątem potrzeb uczących się.

Dlaczego tak ważną rolę w podręczniku odgrywa warstwa graficzna?

Warstwa graficzna sprawia, że proces nauki jest przyjemniejszy i dostępniejszy. Układ graficzny treści decyduje także o szybkości przyswajania materiału dydaktycznego. Ze względu na to, że poziom podręcznika to poziom podstawowy, warstwa graficzna często zastępuje potrzebę użycia słownika, gdyż wyjaśnia znaczenie słów i skraca proces żmudnego tłumaczenia treści z jednego języka na drugi. Z jednej strony każdy element graficzny w podręczniku ma swoją funkcję i został zaprojektowany tak, by uzupełnić elementy merytoryczne, np. użycie koloru w wyróżnieniu poszczególnych części podręcznika, rysunki ilustrujące słownictwo, materiały graficzne stymulujące do komunikowania się. Z drugiej strony zawartość podręcznika została złożona bez niepotrzebnych elementów graficznych, które dekoncentrują osobę uczącą się.

Kim są autorki podręcznika?

Autorki publikacji, dr Aleksandra Bajerska, dr Justyna Sochacka, mają doświadczenie w nauczaniu języka polskiego jako obcego głównie dzięki pracy w Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców Uniwersytetu Łódzkiego. Prowadzą akademickie, roczne kursy przygotowawcze do studiów w zakresie języka polskiego ogólnego i specjalistycznego (medycznego, ekonomicznego, politechnicznego i humanistycznego), kursy komunikacyjne na poziomach od A0 do C1, zajęcia w ramach projektu ERASMUS, szkoły letnie, a także zajęcia logopedyczne. Przeprowadzają państwowe egzaminy certyfikatowe z języka polskiego jako obcego oraz egzaminy międzynarodowe. Są autorkami licznych arkuszy egzaminacyjnych, materiałów dydaktycznych oraz publikacji glottodydaktycznych.

Co napisali Recenzenci o podręczniku?

„Pan Polski” (...) jest dopasowany do potrzeb współczesnych słuchaczy, realizuje współczesne programy nauczania. Cecha niezmienna to fakt, iż podręcznik pozwala poznawać polszczyznę w sposób zorganizowany i przewidywalny, bez unikania trudnej dla niektórych prawdy, że w polszczyźnie, języku fleksyjnym, nie da się zapomnieć o systemie gramatycznym stanowiącym swoisty kręgosłup dla treści pozostałych. Piotr Kajak

Podręcznik „Pan Polski” zawiera materiał językowy wymagany na poziomie A1, A2, a dzięki wysokiej wartości metodycznej ma szansę stać się podstawowym narzędziem pracy ucznia i nauczyciela. Spójnie dobrany ciąg tekstów o stopniowym wzroście poziomu trudności i konsekwentnie opracowany zestaw różnorodnych ćwiczeń zapewnia uczącym się systematyczny rozwój językowej kompetencji komunikacyjnej (...). Podręcznik sprzyja rozwijaniu autonomii uczących się i przygotowuje ich do wykorzystania nabytej wiedzy i umiejętności w naturalnych kontekstach komunikacyjnych. Edyta Pałuszyńska

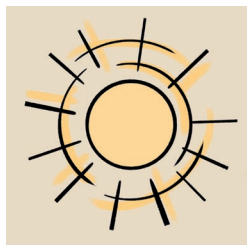
WYBRANE STRONY Z PODRĘCZNIKA

LEKCJA 26. CZY W POLSCE ZAWSZE JEST ZIMNO?

MÓWIMY

Ćwiczenie 1. Proszę popatrzeć na obrazki i powiedzieć, jaka jest pogoda w twoim kraju.

W moim kraju zawsze... / często... / czasami... / nigdy nie...

świeci słońce

pada deszcz

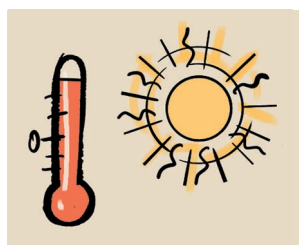
pada śnieg

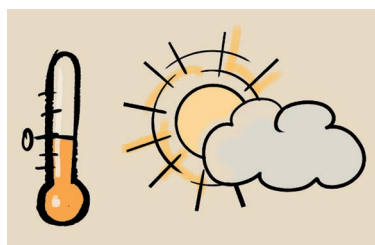
pada grad

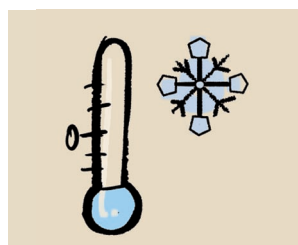
wieje wiatr

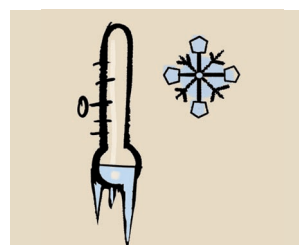
jest gorąco

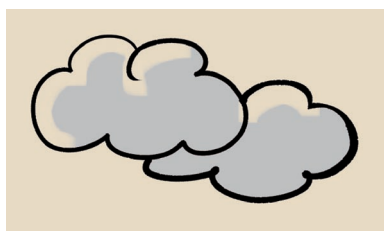
jest ciepło

jest zimno

jest mroźnie

jest pochmurnie

jest burza

jest mgła

jest tęcza

Ćwiczenie 2. Proszę odpowiedzieć, co nosisz...

- kiedy jest gorąco? **Krótkie spodenki...**
- kiedy jest zimno?
- kiedy pada deszcz?
- kiedy wieje wiatr?

UCZYMY SIĘ NOWYCH SŁÓW

Ćwiczenie 3. Proszę połączyć zwroty o tym samym znaczeniu.

0. Świeci słońce.	a. Jest deszczowo.	0.	e.
1. Pada deszcz.	b. Jest mgliście.	1.	
2. Wieje wiatr.	c. Jest mroźnie.	2.	
3. Jest burza.	d. Jest wietrznie.	3.	
4. Są chmury.	e. Jest słonecznie.	4.	
5. Jest mgła.	f. Jest burzowo.	5.	
6. Jest upał.	g. Jest upalnie.	6.	
7. Jest mróz.	h. Jest pochmurnie.	7.	

Ćwiczenie 4. Proszę podkreślić właściwe słowo.

Przykład: Pada deszcz. Włóż *buty* / **kalosze** / *sandały*.

- Dzisiaj wieje silny *deszcz* / *wiatr* / *grad*.
- Wkładam sweter, bo jest *chłodno* / *ciepło* / *gorąco*.
- Wczoraj temperatura była bardzo wysoka. Był *mróz* / *upał* / *deszcz*.
- Od rana *pada* / *wieje* / *świeci* deszcz.
- Zimą w Polsce temperatura jest ujemna i jest *mróz* / *upał* / *deszcz*.
- Lubię, kiedy świeci *mgła* / *tęcza* / *słońce*.
- Jedź powoli i ostrożnie. Nic nie widać, jest duża *mgła* / *burza* / *tęcza*.
- Dzieci lubią oglądać na niebie kolorową *tęczę* / *burzę* / *mgłę*.
- Wiosną wreszcie robi się *zimno* / *upalnie* / *ciepło*.
- Widzisz błyskawice, słyszysz grzmoty? Idzie *deszcz* / *burza* / *mróz*.

Ćwiczenie 5. Proszę zaznaczyć miesiące, w których jest lato, jesień i zima.

Pory roku

21 marca	zaczyna się wiosna				
22 czerwca	zaczyna się lato				
23 września	zaczyna się jesień				
22 grudnia	zaczyna się zima				

a. wiosna	czerwiec	styczeń	kwiecień	luty	maj
b. lato	styczeń	lipiec	wrzesień	sierpień	listopad
c. jesień	marzec	październik	listopad	luty	grudzień
d. zima	grudzień	sierpień	styczeń	luty	listopad

Ćwiczenie 11. Proszę połączyć.

Stopniowanie przysłówka

0. często	zimniej	najczęściej
1. zimno	przyjemniej	najbardziej burzowo
2. ciepło	chłodniej	najprzyjemniej
3. przyjemnie	cieplej	najchłodniej
4. chętnie	częściej	najzimniej
5. chłodno	lepiej	najbardziej kolorowo
6. lekko	łżej	najchętniej
7. dobrze	chętniej	najlepiej
8. gorąco	bardziej kolorowo	najgoręcej
9. kolorowo	bardziej burzowo	najcieplej
10. burzowo	goręcej	najłżej

Ćwiczenie 12. Proszę uzupełnić zdania właściwymi formami przysłówek.

Przykład: chętnie

...**Chętnie**... chodzę na grzyby. Jeszcze ...**chętniej**... łowię ryby. ...**Najchętniej**... pracuję w ogrodzie.

1. **ciepło**

W Polsce w czerwcu jest W lipcu jest niż w czerwcu. jest w sierpniu.

2. **zimno**

Wiosną czasami jest, ale jesienią jest jeszcze
..... jest zimą.

3. **burzowo**

Jesienią czasami jest, ale jest wiosną.
..... jest latem.

4. **lekko**

Jesienią rzadko ubieramy się Na pewno ubieramy się wiosną. ubieramy się latem.

5. **gorąco**

Latem w Polsce jest Myślę, że w Grecji jest jeszcze
W Hiszpanii chyba jest

6. **często**

..... podróżuję do Włoch. Jeszcze podróżuję do Francji.
..... podróżuję do Hiszpanii.

Ćwiczenie 13. Proszę porównać swój kraj i Polskę i odpowiedzieć na pytania.

1. Gdzie jest cieplej?	3. Gdzie jest wygodniej?	5. Gdzie jest spokojniej?
2. Gdzie jest taniej?	4. Gdzie jest ładniej?	6. Gdzie jest czystiej?

WYJAŚNIAMY GRAMATYKĘ

1. Przymiotnik i przysłówek – porównanie

Przymiotnik jest określeniem rzeczownika. Odpowiada na pytania: jaki, jaka, jakie, jacy?

student (jaki?) inteligentny
książka (jaka?) interesująca
dziecko (jakie?) dobre
panowie (jacy?) przystojni
kobiety (jakie?) piękne

Przymiotniki: inteligentny, -a, -e, interesujący, -a, -e, dobry, -a, -e, przystojny, -a, -e, piękny, -a, -e

Przysłówek jest określeniem czasownika. Odpowiada na pytanie jak?

biegam (jak?) szybko
mówię po polsku (jak?) dobrze
wyglądasz (jak?) świetnie
śpiewamy (jak?) ładnie
piszecie (jak?) brzydko

Przysłówki: szybko, dobrze, świetnie, ładnie, brzydko

(Co?) Lato jest (jakie?) ciepłe.

(Kiedy?) Latem jest (jak?) ciepło.

(Co?) Styczeń jest (jaki?) zimny.

(Kiedy?) W styczniu jest (jak?) zimno.

(Co?) Polska jest (jaka?) deszczowa.

(Gdzie?) W Polsce jest (jak?) deszczowo.

(Co?) Hiszpania jest (jaka?) słoneczna.

(Gdzie?) W Hiszpanii jest (jak?) słonecznie.

2. Stopniowanie przysłówków

Przysłówek, tak jak przymiotnik, ma 3 stopnie: stopień równy, stopień wyższy i stopień najwyższy. Przysłówek, tak jak przymiotnik, stopniuje się na 3 sposoby: stopniowanie regularne, stopniowanie nieregularne i stopniowanie opisowe.

A. Stopniowanie regularne

dodajemy -ej

ciekawie	ciekawiej	najciekawiej
spokojnie	spokojniej	najspokojniej
przyjemnie	przyjemniej	najprzyjemniej
wspaniale	wspanialej	najwspanialej

Opowiadasz **ciekawie**, ale mój nauczyciel opowiada jeszcze **ciekawiej**. Mój dziadek opowiada **najciekawiej**.

UWAGA NA ALTERNACJE!

mił**o** – mił**ej** ł : l
moc**o** – moc**niej** n : ń
dług**o** – dług**iej** g : ż
prost**o** – prost**iej** st : śc
wes**o**ł**o** – wes**e**ł**e**j o : e ł : l
cich**o** – cis**z**e**j** ch : sz
gor**ą**c**o** – gor**ę**c**e**j ą : ę
tward**o** – twar**d**z**e**j d : dź

przysłówki zakończone na -ko, -oko, -eko tracą te przyrostki

cięż**ko** – cięż**e**j k**o** + ej
wys**oko** – wyż**e**j o**ko** + ej
dale**ko** – dale**j** e**ko** + ej

UWAGA NA ALTERNACJE!

szer**o**ko – szer**z**e**j** r : rz
krót**o**ko – kró**c**e**j** t : c
wą**ś**ko – węż**e**j ą : ę s : ż
brzyd**o**ko – brzyd**d**z**e**j d : dź
prę**d**ko – prę**d**z**e**j d : dz
blisk**o** – bliż**e**j s : ż

4. Wczoraj źle się czułam, ale przedwczoraj czułam się jeszcze
 A czułam się trzy dni temu. Na szczęście powoli wracam do zdrowia.
5. W Polsce jest deszczowo, ale słyszałam, że w Anglii jest jeszcze
 A podobno na świecie jest w Indiach.

Ćwiczenie 17. Proszę podkreślić właściwą formę.

Przykład: Dzisiaj jest ciepło / cieplej / najcieplej niż wczoraj.

- Przepraszam, czy może pani mówić trochę wolno / wolniej / najwolniej?
- Dzisiaj jest chłodno / chłodniej / najchłodniej niż wczoraj.
- Ze wszystkich pór roku bardzo / bardziej / najbardziej lubię lato.
- Jan zdał egzamin dobrze / lepiej / najlepiej z całej grupy.
- Uczę się krótko / krócej / najkrócej od ciebie.
- Czy mieszkasz daleko / dalej / najdalej stąd?
- Gdybyś uczył się często / częściej / najczęściej, zdałbyś ten egzamin!
- Pociąg będzie za pół godziny. Czy możesz jechać trochę szybko / szybciej / najszybciej?
- Który język jest często / częściej / najczęściej używanym językiem na świecie?
- Powiem krótko / krócej / najkrócej: Kocham cię!

KOMUNIKUJEMY SIĘ

Ćwiczenie 18. Proszę posłuchać nagrania i napisać dni tygodnia: wtorek (wt.), środa (śr.), czwartek (czw.), piątek (pt.), sobota (sob.), niedziela (nd.).

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	pon.....
rano							
po południu							
wieczorem							

Jak myślisz, jaka będzie jutro pogoda w Polsce?